



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט אבי גורמן

מבקשת

צפורה פרייפלד

באמצעות ב"כ עו"ד אייל אבידן

נגד

משיבות

1. הבית להחזרי מס שבח בע"מ
2. מאי בר

באמצעות ב"כ עוה"ד הראל דהן ושי ארז

החלטה

לפניי בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, שהגישה גב' צפורה פרייפלד (להלן: "המבקשת") נגד הבית להחזרי מס שבח בע"מ ובעלת מניותיה – הגב' בר מאי (להלן, בהתאמה: "המשיבה 1", "המשיבה 2", ויחדיו - "המשיבות"), בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן, בהתאמה: "בקשת האישור", ו-"חוק תובענות ייצוגיות").

בתמצית, בבקשת האישור נטען כי המשיבות שלחו דברי פרסומת אל המבקשת ולחברי קבוצה נוספים – לעניין שירותי החזרי מס שבח, מבלי שאלה יצרו כל קשר עם המשיבות ולא נתנו את הסכמתם לקבל את דבר הפרסומת, וזאת תוך הפרת הוראות חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן: "חוק התקשורת").

הקבוצה הוגדרה בבקשת האישור:

"כל הנמענים שקיבלו דברי פרסומת מאת המשיבות, וזאת מבלי שנתנו לכך הסכמה מפורשת מראש ובכתב ו/או מבלי שצוינו הפרטים הנדרשים לפי סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת."

עיקרי העובדות וטענות הצדדים:



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

1. המשיבה 1 היא חברה שהתאגדה כדין בישראל, והמספקת שירותי סיוע לקבלת החזרי מס כספים מרשות המיסים בתחום מיסוי המקרקעין.
המשיבה 2 היא בעלת מניות יחידה ודירקטורית יחידה במשיבה 1.
2. המבקשת מכרה ביום 12.4.16 דירת מגורים ברח' הגלעד 5 בנהריה.
3. בהתאם לטענות המבקשת, היא קיבלה ביום 31.1.22 מסרון פרסומת שנשלח אל הטלפון הנייד שלה, הפונה אליה בשמה, ולפיו הנכס שמכרה "ברחוב הגלעד בעיר נהריה נמצא פוטנציאלי לקבלת החזר מס שבח" והוצעו לה שירותים לביצוע בדיקת זכאות להחזר מס (להלן: "הודעת הפרסומת").
הודעת הפרסומת אינה כוללת כל פירוט אודות זהות מי ששלח אותה ומציע את שירותיו, ושאליו ניתן להגיע באמצעות קישור שצורף. לצד זאת, הודעת הפרסומת כללה קישור ל-"הסרה".
4. המבקשת טוענת כי המשיבות הן ששלחו את הודעת הפרסומת, וכי הן שלחו מסרונים דומים אף לרבים אחרים אשר ביצעו בשנים האחרונות עסקאות נדל"ן, ושברוך לא ברורה הצליחו המשיבות להשיג את פרטיהם (היינו את שמם, את מספרי הטלפון ואת העובדה כי ביצעו עסקה למכירת נדל"ן ומיקומו של אותו נדל"ן).
5. ביום 7.3.22 הגישה המבקשת את התובענה ואת בקשת האישור.
בבקשת האישור העלתה המבקשת את טענותיה, לפיהן משלוח הודעת הפרסום, לה ולשאר חברי הקבוצה, נעשתה בניגוד להוראות חוק התקשורת. לדברי המבקשת, מדובר בדרך ההתנהלות חמורה: על אף שהמבקשת לא התקשרה עם המשיבות בשום דרך ולא קיימה עמן שום קשר קודם, המשיבות איתרו את פרטיה ושלחו לה את הודעת הפרסומת – הכוללת נתונים אישיים.
להלן אציין מספר עניינים שעלו בבקשת האישור:
 - א. מקרה זה, בו הודו המשיבות כי הן שלחו את הודעת הפרסומת: במסגרת בקשת האישור הוזכר עניינו של מר רועי זרועינסקי (נספח ה לבקשת האישור; להלן: "זרועינסקי"), אשר אף הוא מכר מקרקעין ואף אליו נשלחו אל הטלפון הנייד שלו שתי הודעות פרסומת - בנוסח זהה לזה שנשלח אל המשיבה (בשינויים הנובעים משם הנמען וממיקום המקרקעין שנמכרו).
זרועינסקי פנה אל המשיבות במכתב התראה, ואלה נאותו לפצות אותו בסך של 500 ₪ לכל אחת מהודעות הפרסומת ששלחו אליו (בסך הכל 1000 ₪).
 - ב. המבקשת ציינה בבקשת האישור מספר עלילות תביעה, שכולן לטענתה מתקיימות: הפרת סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת – בעצם שליחת הודעות פרסומת בלא קבלת כל הסכמה כנדרש; הפרת הוראות סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת – בכך שהודעת הפרסומת לא כללה את שמו של המפרסם ופרטיו, ולא את הדרך הנאותה ליצור עמו קשר לצורך מתן הודעת סירוב; הפרת סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות") – בכך שהן "בולשות ומאתרות בדרך-לא-דרך את פרטיהם האישיים של חברי הקבוצה, ועושות בפרטים



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- אלה שימוש" על מנת לשלוח שלא כדין את הודעות הפרסומת; פגיעה בפרטיות בניגוד לסעיף 8 לחוק הגנת הפרטיות – בכך שהן מנהלות מידע אודות עסקאות נדל"ן שביצעו חברי הקבוצה. התנהלות זו של המשיבות עולה לדברי המבקשת כדי עוולת הפרת חובה חקוקה, בהתאם להוראות סעיף 63(א) לפקודת הנזיקין. כמו כן, נטען כי בהתאם להוראות סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979, חלה על המשיבות אף החובה להשיב את הרווחים שהפיקו מהתנהלותן שלא כדין.
- ג. אחריות המשיבה 2: המבקשת הדגישה כי יש מקום להשית על המשיבה 2 אחריות אישית בגין העוולות שביצע התאגיד – היינו המשיבה 1, וזאת בשים לב להיותה של המשיבה 2 בעלת מניות יחידה והדירקטור היחיד בחברה שבשליטתה. המבקשת הפנתה בהקשר זה לפסיקה בה נקבע כאמור, בנסיבות דומות.
- ד. הערכת הנזק: המבקשת עמדה על הנזקים שנגרמו לה בשל קבלת הודעת הפרסום, ואת גובה הנזק שנגרם לה ולחברי הקבוצה העריכה המבקשת בסך של 1500 ₪ לכל אחד. סכום זה מורכב משניים: 500 ₪ לכל הודעת פרסומת שנשלחה (וזאת בהתאם לתעריף שהסכימו המשיבות לשלם לזרועינסקי), וכן 1000 ₪ בגין הפגיעה בפרטיות. רכיבים אלה כוללים אף פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה, כתוצאה מהתנהלות המשיבות. לדברי המבקשת, לא ניתן בשלב זה להעריך את מספר חברי הקבוצה, שכן מידע זה מצוי בידי המשיבות ויוכל להתברר באמצעותן.
- ה. המשיבות הציגו בתיאור הפעילות המופיע באתר האינטרנט של המשיבה 1, מצג לפיו יש למשיבה 1 - 15 שנות ניסיון בהשגת החזרי מס שבח וכי השיגה עבור לקוחותיה החזרי מס שבח בסכומים ניכרים – מה שמלמד לכאורה על היקף פעילות רחב.
6. המשיבות הגישו כתב תשובה לבקשת האישור (להלן: "כתב התשובה"). במסגרת כתב התשובה טענו המשיבות כי יש לדחות את בקשת האישור, מכמה טעמים:
- א. ראש לכל, המשיבות טענו כי המבקשת כלל לא הוכיחה כי הן ששלחו את הודעת הפרסומת. כך לדוגמה, בסעיף 3 לכתב התשובה, נטען:

"המבקשת לא פירטה ולא בכדי כל טענה ו/או ראייה הקושרת בין ההודעה שצורפה על ידה לבין המשיבות ועל אף כן בעזות מצח עותרת לאישור התובענה כתובענה ייצוגית כנגד המשיבות."

ניסוח דומה חזר במקומות נוספים בכתב התשובה. כך לדוגמה בסעיף 35:

"... במקרה דנא כל שיש בידי המבקשת הינו משלוח הודעה לכאורית מאת המשיבה 1 כאשר לא ניתן לקשור בין הודעת הסמס לבין המשיבה 1 ו/או המשלוח האמור."



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- כבר כעת אציין כי כפי שניתן להיווכח (וראו באופן דומה בסעיפים 40 ו-41 לכתב התשובה) - המשיבות אינן טוענות בפה מלא ובאופן ברור כי לא הן ששלחו את הודעת הפרסומת, אלא כל שהן טוענות הוא כי לא הוצגו על ידי המבקשת ראיות לכך.
- ב. לחילופין, בסעיף 40 לכתב התשובה, טענו המשיבות כי המבקשת נתנה את הסכמתה לקבלת הודעת הפרסומת.
- כבר כעת אציין כי טענה זו לא גובתה בכל ראייה.
- ג. טענה חלופית נוספת - ההודעה נשלחה באופן תקין: אפשרות לחיצה על "הסרה" - שניתנה במסגרת ההודעה שהציגה המבקשת, מרפאת את הפגם שבמשלוח הודעת הפרסומת – אף אם זו נשלחה ללא הרשאה.
- ד. המשיבות לא היו מודעות למשלוח הודעת הפרסומת, ואם מאן דהוא שעסק בשירותי פרסום שלח את ההודעה עבורן, אין לחייב בגין כך את המשיבות.
- טענה זו נטענה באופן כללי, ללא פירוט של ממש אודות מה שלטענת המשיבות אירע ונעשה.
- ה. המבקשת לא הוכיחה כל נזק שנגרם לה, והיא שוגה לסבור כי מכוח סעיף 30א(י) לחוק התקשורת מגיע לה ולכל חבר קבוצה פיצוי בסך 1000 ₪ - ולא כך הוא. בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, אין לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק, ונזק כלל לא נגרם למבקשת או לכל גורם אחר.
- ו. זוטי דברים: למבקשת לא נגרם כל נזק של ממש. מדובר בעניין שהוא בבחינת זוטי דברים, ולכן אין לאשר את בקשת האישור.
- ז. המשיבה 1 התאגדה ונרשמה אצל רשם החברות רק ביום 5.1.22 (כפי שניתן לראות מנסח חברה, אשר צורף כנספח ב' לבקשת האישור). משך הפעילות עד לקבלת בקשת האישור היה קצר, ואף עניין זה מחזק את הטענה כי מדובר בזוטי דברים.
- ח. בנה של המבקשת הוא תובע סדרתי בכל הנוגע למשלוח "הודעות ספאם", וזה הרקע לבקשת אישור זו. מדובר בשימוש לרעה בהליכי משפט, ואף מטעם זה יש לדחות את בקשת האישור.
- ט. המשיבה 1 היא חברה בע"מ, והמשיבה 2 היא בעלת מניותיה. לאור זאת שמדובר באישיות משפטית נפרדת, אין כל מקום לאשר את בקשת האישור כנגד המשיבה 2.
7. המבקשת הגישה תגובה לתשובה, ובמסגרתה טענה בין השאר כדלקמן:
- א. המשיבות לא הציגו כל אינדיקציה לכך שניתנה הסכמה כלשהי לשליחת הודעת הפרסומת, ומדובר בטענה שקרית.
- ב. המשיבות מתעלמות מכך כי המבקשת תבעה באופן ברור ובשם חברי הקבוצה, פיצוי בגין נזק בלתי ממוני שנגרם לה (בפרק ה לבקשת האישור).





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- ג. טענות המשיבות, בחצי פה, כאילו לא הן שלחו את הודעות הפרסום, הן טענות סרק. ראשית, המשיבות מתעלמות מענייניו של זרצ'ינסקי, שם נשלחה הודעה בנוסח זהה - והמשיבות למעשה (בכך שהסכימו לשם לו פיצוי) הודו כי הן ששיגרו הודעה זו.
- שנית, לנוכח טענה זו של המשיבות – כי לא הוכח כי הן שלחו את הודעות הפרסום, צירפה המבקשת תצהיר מאת בנה, מר ניר פרייפלד, בו נטען כי בדיקה שערך מלמדת באופן ברור כי הקישור שנשלח בהודעת הפרסומת מוביל אל אתר האינטרנט של המשיבה 1.
- ד. דרך תשובתן של המשיבות בכתב התשובה שהגישו, אינה מאפשרת לשפוך אור על מה שבאמת אירע, ובכך הן מקשות על בירור המחלוקת.
8. נערכו שני קדמי משפט, וניסיונות שיח בין הצדדים במטרה לנסות ולהביא לסיום המחלוקת לא צלחו. כמו כן, לנוכח תשובות לא ברורות שהוסיפו לספק המשיבות ביחס לשאלה הפשוטה – האם הן שלחו את ההודעות אם לאו (ראו לדוגמה דברי ב"כ המשיבות בעמ' 2 לפרוטוקול ש' 8), קבעתי כי בהתאם לבקשתה יותר למבקשת להגיש תצהירים של שני עדים נוספים – מר אוריאל רז המאושר ומר מרדכי יניב, אשר לדבריהם אף הם קיבלו הודעות פרסום בנוסח זהה מאת המשיבה 1 ומבלי שנתנו כל הסכמה לכך והמשיבה 1 הכירה באחריותה לכך [בנוסף, כנספח 8 לתצהירו של אוריאל רז מאושר צורפה תביעה נוספת, אשר הוגשה נגד המשיבה 1 ע"י מר גבריאל חדר, ואשר אף בה נשלחה הודעת פרסום בנוסח זהה והמשיבה 1 הכירה באחריותה ושילמה לו פיצוי בגין כך].
9. התקיים דיון שמיעת ראיות, במסגרתו נחקרו כלל המצהירים, והצדדים הגישו סיכומים מטעמם. ניסיון להביא את הצדדים לידי הסכמות אף במסגרת דיון זה, לצערי לא צלח.
10. במסגרת הסיכומים שהוגשו, הצדדים שבו על עיקרי טענותיהם שפורטו לעיל (ולא אשוב על הדברים). לצד זה הוסיפו הצדדים והדגישו מספר עניינים. להלן בתמצית עיקרן:
- המבקשת טענה כי גרסת המשיבות כפי שזו נפרסה על ידי המשיבה 2, אינה אמינה, שכן זו בחרה להסתיר את העובדות לאשורן ולטעון טענות שאינן מעוררת אמון. כך לדוגמה, רק בדיון שמיעת הראיות נזכרה המשיבה 2 לטעון כי הייתה "אשת שיווק" שהמשיבה 1 שכרה את שירותיה, ושהיא ככל הנראה קשורה לפעולות השיווק שנעשו. "אשת שיווק" זו לא הובאה לעדות, ונטען כי מדובר במי שהייתה בשעתו חיילת בודדת שעזבה כבר את הארץ ושלמשיבות אין קשר עמה. גרסה זו מצטרפת לטענות, שלדברי המבקשת - התבררו כבלתי אמינות.
- המשיבות טענו כי כל העדים שהובאו, הם חברי עמותת אל-ספאם, וכי הם עומדים מאחורי תביעות ייצוגיות רבות בענייני ספאם. חלק מהעדים כבר קיבלו פיצוי מאת המשיבות, ולכן הם לא יכולים לזכות לפיצוי נוסף. המשיבות היפנו אל הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024, במסגרתה הוצע לקבוע כי "לא תוגש תובענה ייצוגית נגד עוסק זעיר". המשיבות נכללות לטענתן בהגדרה שהוצעה שם למונח "עוסק זעיר". הרקע להצעת החוק נעוץ בהכרה בנזק שעלול



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פריפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

להיגרם מתובענות ייצוגיות המוגשות כנגד עוסקים זעירים, ואשר האינטרס הציבורי בבירורן - קטן לדברי המשיבות מהנזק הטמון בהן. המשיבות טוענות כי משלוח הודעות הפרסומת, אשר הן שבות וטוענות כי לא הוכח כי נשלחו על-ידן, לא גרם כל נזק ממשי, וכי מדובר על כן בזוטי דברים, אשר לא ראוי לאשר בעניינם הגשת תובענה ייצוגית. המשיבות פעלו פרק זמן קצר בלבד, לדבריהן כ-3 חודשים (ממועד התאגדות המשיבה 1 ועד למועד הגשת בקשת האישור), ואף זה מצדיק לראות בפרשיה כזוטי דברים - שאינם מצדיקים אישור תובענה ייצוגית.

דין והכרעה

11. במוקד בקשת האישור ניצב סעיף 30א לחוק התקשורת. סעיף זה, אשר כותרתו – "שיגור דבר פרסומת באמצעות מיתקן בזק", קובע בחלקיו הרלוונטיים לנו, כדלקמן:

30א. (א) בסעיף זה –

"דבר פרסומת" – מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת;

[...]

"מפרסם" – מי ששמו או מענו מופיעים בדבר הפרסומת כמען להתקשרות לשם רכישתו של נושא דבר הפרסומת, מי שתוכנו של דבר הפרסומת עשוי לפרסם את עסקיו או לקדם את מטרותיו, או מי שמשווק את נושא דבר הפרסומת בעבור אחר;

...

(ב) לא ישגר מפרסם דבר פרסומת באמצעות פקסימיליה, מערכת חיוג אוטומטי, הודעה אלקטרונית או הודעת מסר קצר, בלא קבלת הסכמה מפורשת מראש של הנמען, בכתב, לרבות בהודעה אלקטרונית או בשיחה מוקלטת; ...

[...]

(ה) (1) מפרסם המשגר דבר פרסומת בהתאם להוראות סעיף זה יציין בו את הפרטים האלה באופן בולט וברור, שאין בו כדי להטעות:

(א) היותו דבר פרסומת; המילים "פרסומת", "בקשת תרומה" או "תעמולה", לפי העניין, יופיעו בתחילת דבר הפרסומת, ואם דבר הפרסומת משוגר באמצעות הודעה אלקטרונית – בכותרת ההודעה;

(ב) שמו של המפרסם, כתובתו ודרכי יצירת הקשר עמו;



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

(ג) (1) זכותו של הנמען לשלוח, בכל עת, הודעת סירוב כאמור בסעיף קטן (ד), ודרך אפשרית למשלוח הודעה כאמור שהיא פשוטה וסבירה בנסיבות העניין, ואם דבר הפרסומת משוגר באמצעות הודעה אלקטרונית – כתובת תקפה של המפרסם ברשת האינטרנט לצורך מתן הודעת סירוב;

(2) בלי לגרוע מהוראות פסקת משנה (1), שוגר דבר פרסומת באמצעות מערכת חיוג אוטומטי, יציין המפרסם בתחילת הודעת המסר הקולי כי הנמען רשאי לבקש להסיר את שמו מרשימת התפוצה של המפרסם ויאפשר לו, מיד לאחר מכן, להסיר את שמו כאמור גם בדרך של לחיצה על החייגן.

(2) על אף הוראות פסקה (1), מפרסם המשגר דבר פרסומת באמצעות הודעת מסר קצר יציין בדבר הפרסומת רק את שמו ואת דרכי יצירת הקשר עמו לצורך מתן הודעת סירוב.

(ו) (1) מפרסם המשגר דבר פרסומת בניגוד להוראות סעיפים קטנים (ב) או (ג), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין;

[...]

(ח) מנהל של תאגיד וכן מי שאחראי לתחומי השיווק או הפרסום בתאגיד (בסעיף זה – נושא משרה בתאגיד) חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף קטן (ו) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; נעברה עבירה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן זה, אלא אם כן עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ט) הפרת הוראות סעיף זה היא עוולה אזרחית והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליה, בכפוף להוראות סעיף זה.

(י) [...]

(5) חזקה על מפרסם ששיגר דבר פרסומת בניגוד להוראות סעיף זה, שעשה כן ביודעין כאמור בפסקה (1), אלא אם כן הוכיח אחרת; ...

(יג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין.

(ההדגשות - כאן ולהלן, אינן במקור)

הוראה זו משקפת את יחסו של המחוקק אל הודעות פרסומת הנשלחות שלא כדין, ואל הצורך בצמצום תופעה זו. יחס זה של המחוקק מצא את ביטויו אף בהכללת האפשרות



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

להגיש תובענות ייצוגיות בגין הפרת הוראות סעיף 30א לחוק – כפי שנקבע במסגרת פרט 12 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות – ממנו עולה כי ניתן לאשר כתובענה ייצוגית:

תביעה נגד מפרסם כהגדרתו בסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, בעילה לפי הסעיף האמור.

לצד זה ראוי להזכיר כי המחוקק אף קבע במסגרת סעיף 30א(י)(1) לחוק התקשורת, אפשרות לתבוע פיצוי ללא הוכחת נזק, בסך עד 1000 ₪ לכל דבר פרסומת שקיבל בניגוד להוראות הסעיף. הוראה זו מאפשרת כידוע הגשת תביעה לבית משפט לתביעות קטנות, וקבלת פיצוי בסך גבוה (יחסית למידת הפגיעה) - בדרך קלה ומהירה.

תמונת הדברים היא כי המחוקק ראה בתופעת משלוח הודעות פרסום בניגוד לדין, כתופעה שיש להיאבק כנגדה, והוא הציב מספר כלים שונים לצורך כך.

בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו בהקשר זה, עמדו בתי המשפט על כך שאכן מדובר בתופעה פסולה שיש לפעול לצמצומה, אך בה בעת הציבו אף תמרוך אזהרה מפני ריבוי תביעות מסוג זה והצורך בבחינת כל מקרה לגופו – והמתווה הראוי בעניינו.

12. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, בכתבי טענותיהם ובמהלך הדיונים שנערכו לפניי, אני מוצא כי יש לקבל את עמדת המבקשת ולאשר את התובענה שהוגשה כתובענה ייצוגית. להלן אפרט את הנימוקים הניצבים בבסיס מסקנה זו.

כפי שיפורט בהמשך, מצאתי כי עלה בידי המבקשת להראות כי קיימת אפשרות סבירה כי ייקבע כי המשיבות פעלו בניגוד להוראות סעיף 30א לחוק התקשורת, ומתקיימים התנאים לאישור התובענה כיייצוגית. אלא שקודם שאפנה לבחון את היסודות הניצבים בבסיס קביעה זו, אבקש להתייחס לטענה שאותה הציבו המשיבות כטענה מרכזית.

13. טענה עיקרית שבפי המשיבות היא כי מדובר בזוטי דברים, אשר לא ראוי לאשר בעניינן תובענה ייצוגית כנגדן.

טענה זו נשענת על כך כי שמור לבית המשפט שיקול דעת לקבוע האם ראוי לאשר תובענה כתובענה ייצוגית – אם לאו, וזאת אף במקרים בהם מתקיימים היסודות הפורמאליים על בסיסם ניתן היה לכאורה לאשר את התובענה כיייצוגית.

המחוקק קבע, בסעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות כי – "בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית", כך שמדובר בסמכות הכרוכה אכן בסמכות להפעלת שיקול דעת [על כך, ראו: רע"א 4481/20 קרישנר נ' לוינשטיין (6.6.2023) פס' 12]. כמו כן, בהקשר של תביעות בעניין משלוח דואר ספאם – שותף אני לעמדה שהובעה בפסיקה [ראו לדוגמה: ת"צ 1380-02-22 שמילוביץ ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

בע"מ (25.2.24), פס' 35 ואילך] ולפיה ריבוי התביעות בענייני ספאם, מצדיק ואף מחייב, בעת הזו ובמקרים המתאימים, לבחון האם האינטרס הציבורי מצדיק לאשר את התובענה כייצוגית או שמא די בנסיבות העניין בפיצוי האישי (הגבוה יחסית) שניתן יהיה לתבוע במסגרת הגשת "תביעה קטנה" כפיצוי בגין כל הודעת פרסום שנשלחה שלא כדין. אלא שעל אף האמור, דומני כי המשיבות מפספסות נקודה מרכזית בהקשר זה:

כדי שבית המשפט יוכל להפעיל שיקול דעת מסוג זה שהן מבקשות כי יופעל, חובה עליהן להציג בפני בית המשפט תמונה מהימנה של העובדות לאשורן – אודות מה שאירע. בהעדר תמונה שכזו, אין בסיס המאפשר לקבוע כי עסקינן בזוטי דברים.

מי שבוחר להסתיר תמונה זו ולמעשה לטשטש, אין לו להלין אלא על עצמו. יתירה מזו, הסתרת העובדות לאשורן, מקימה חשד של ממש, כי לא לחינם אלה הוסתרו, וכי אם היו העובדות מוצגות כדבעי – התמונה שהייתה מתבררת לא הייתה כזו המאפשרת לקבוע כי מדובר בזוטי דברים.

14. המשיבות בחרו להעלות טענות שאין בידיי בשלב זה ובהתאם לרף הראייתי הנדרש כעת, לקבלן. כך - וכפי שיפורט להלן, טענות המשיבות בדרך מתחמקת - כי לא הוכח כי הן שלחו את הודעת הפרסום, הטענות בכל הנוגע לאשת שיווק מסתורית שהיא ששלחה את הודעות הפרסום (ושהזכרה לראשונה רק בחקירה הנגדית של המשיבה 2), והטענות כאילו המבקשת אישרה את קבלת הודעת הפרסום או פנתה מיוזמתה אל המשיבות – מעוררות קשיים של ממש - ואיני מוצא לקבלן.

מצב הדברים הוא כי נותרנו עם טענות שלא ניתן לקבל, ותוך שהמשיבות בחרו שלא לשפוך כל אור על נתונים המצויים בידיהן או שיכלו להשיג – כגון בכל הנוגע להיקף הודעות הפרסום שנשלחו. במצב דברים זה – שהוא תוצאה ישירה של בחירת המשיבות להתנהל בדרך בה התנהלו, לא ניתן לקבוע כי מדובר בזוטי דברים והרושם הוא כי לא כך הדבר. השכל הישר מחייב להניח כי לו היה מדובר בזוטי דברים, היו המשיבות פורסות את המסכת העובדתית של מה שאירע באופן אמין, ולא מותירות בערפל את תמונת הדברים.

עוד אסיף כי בתוך הספקטרום של משלוח "הודעות ספאם" – שלא כדין, דומה כי המקרה כאן מצוי בצד החמור יותר. אין המדובר במשלוח הודעות אל מי שהתקשרו עם המשיבות בדרך כלשהי והיו לקוחותיהן, אלא במשלוח הודעות לגורמים שלכאורה כלל לא פנו אל המשיבות, וביחס לעניינים פיננסיים אשר לא ברור מהיכן היה בידי המשיבות את המידע הנחוץ לשם פניה אל המבקשת ולשאר חברי הקבוצה בעניינם (ותוך ציון שם הנמען ומיקום המקרקעין שנמכרו). כל זה תוך משלוח ההודעות מבלי לציין את זהות השולח ופרטיו.

במקרה מסוג זה ונוכח בחירתן של המשיבות לנקוט בדרך הגנה שאינה מהימנה והמותירה את תמונת הדברים עמומה, אין כל דרך לקבוע כי עסקינן בזוטי דברים.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

15. להלן אפרט את העניינים המרכזיים השונים, אשר כאמור לעיל ניצבים בבסיס המסקנה אליה הגעתי. מראש אזכיר כי מדובר בשלב של ההליך, בו - בהתאם להוראות סעיף 8א(1) לחוק תובענות ייצוגיות, הרף הראיתי שעל המבקשת לעמוד בו - הוא כזה המוביל לקביעה כי ביחס לשאלות של עובדה ומשפט המשותפות לחברי הקבוצה -

"יש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה".

[אודות רף ראיתי זה, ראו לדוגמה: רע"א 2128/09 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' רחמים עמוסי; 15 פס' 05.07.2012; ת"צ 49602-11-11 שלמה פיג'ו נ' מיכאל הירשברג (28.6.16) פס' 154-156; ע"א 6971/19 דרור עמירם נ' חברת דואר ישראל בע"מ (3.12.23)]. יש לבחון אפוא את הראיות ולראות כי הן מקימות אפשרות סבירה להכרעה לטובת חברי הקבוצה, אך אין המדובר עדיין בהכרעה הסופית וברף הראיתי הנדרש לשם כך.

16. הטענה כי לא הוכח כי המשיבות שלחו את הודעת הפרסומת:

לעיל צוטט מדברי המשיבה בעניין זה בבקשת האישור. אסתפק להלן בשתי הפניות נוספות אל תצהירה של המשיבה 2. בסעיף 36 לתצהיר המשיבה 2, שם נטען - כי:

"... כל שיש בידי המבקשת הינו משלוח הודעה לכאורית מאת המשיבה 1 כאשר לא ניתן

לקשור בין הודעת הסמס לבין המשיבה 1 או המשלוח האמור".

וכך גם בסעיף 42 לאותו תצהיר:

"... מחומר הראיות לא ניתן לשייך את משלוח ההודעה לידי המשיבה 1 כך שאינה יכולה

להתייחס לאמור כחומר הנשלח כביכול על ידה".

בצדק ציינה המבקשת כי מדובר בטענה מתחמקת של המשיבות. הן אינן טוענות כי הן לא שלחו את ההודעות, אלא רק כי לא עלה בידי המבקשת להוכיח זאת. זו אינה הדרך בה מצופה ממי שמבקש להכחיש טענה עובדתית הנטענת כלפיו לנקוט.

אלא שמעבר לכך שסגנון תגובה זה מעורר תמיהה, אני סבור כי עלה בידי המבקשת להוכיח, ברף הראיתי הנדרש בשלב זה, כי המשיבות הן שעמדו מאחורי משלוח הודעות הפרסום. הוכחה זו מבוססת על מספר נדבכים, וכפי שנראה בהמשך - דומה כי למעשה המשיבות עצמן אישרו את הדבר.

ראשית, המבקשת הביאה להעיד את בנה, מר ניר פרייפלד, אשר הצהיר כי בבדיקה שערך לקישור שנשלח בהודעת הפרסום באמצעות אתר אינטרנט אשר נועד לזהות לאיזה אתר מובילים קישורים מבלי להיכנס אליהם, התגלה כי הקישור מוביל לאתר הנושא את שמה של המשיבה 1. מסמך המראה כן, צורף לתצהיר [באופן דומה העיד אף מר זרוצ'ינסקי, כי גם בבדיקה שערך הוא הובילה לתוצאה





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

זהה (עמ' 9 לפרוטוקול ש' 15 – עמ' 10 ש' 1); המשיבה מנגד לא ניסתה כלל להראות כי לא כך הם פני הדברים].

שנית – ולמעשה בכך די, המבקשת הביאה כמה עדים (מר ז'רוצינסקי, מר אוריאל רז המאושר ומר מרדכי יניב), שהעידו כי קיבלו הודעות פרסום בנוסח זהה לזה שנשלח אל המבקשת (בשינויים המחויבים – היינו בשם הנמען ובכתובת נכס הנדל"ן שהחזר המס בגינו מוצע). ביחס להודעות אלה הגישו עדים אלה דרישות תשלום ו/או תביעות כנגד המשיבה 1, ובמסגרתן פיצו המשיבות את העדים – בגין משלוח הודעות הפרסום [כאמור לעיל, דוגמה נוספת צורפה כנספח 8 לתצהיר אוריאל רז המאושר, ביחס לתביעה נוספת שהוגשה נגד המשיבה 1 על ידי ע"י מר גבריאל חדד, ואשר אף בה נשלחה הודעת פרסום בנוסח זהה והמשיבות הכירו באחריותן ושילמו לו פיצוי בגין כך].

בהתאם לרף הראייתי הנדרש בשלב זה, הזהות הלשונית בין הודעות הפרסום לגביהן הסכימו המשיבות לשלם פיצוי - תומכת במסקנה כי המשיבות הן ששלחו אף את הודעת הפרסומת אל המבקשת.

המשיבות התנהלו באופן המכיר בכך שהן האחריות למשלוח הודעות הפרסום – ולכן שילמו פיצויים לאלה שדרשו זאת מהן (מר ז'רוצינסקי, מר אוריאל רז המאושר, מר מרדכי יניב ומר גבריאל חדד), ועובדה חוזרת ונשנית זו - מחזקת כאמור את המסקנה הנ"ל.

17. הטענה כי המבקשת אישרה את קבלת ההודעה:

בסעיף 42 לתצהירה טענה המשיבה 2 כי:

"המבקשת נתנה את הסכמתה למשלוח".

מדובר בטענה בעלמא, שלא הוצגה לה ולו ראשית ראייה. כך לגבי המבקשת, וכך אף ביחס לכל אחד מהעדים שהמבקשת הביאה להעיד, ואשר לא היה בידי המשיבות להראות כי אלה פנו אליהן באופן כלשהו קודם למשלוח הודעות הפרסום.

יתירה מזו, כשעומתה המשיבה 2 בחקירה הנגדית עם הטענה כי לא נערכה כל פנייה מצד המבקשת או מי מהעדים האחרים שהובאו להעיד - לשכור את שירותי המשיבות, היא למעשה הודתה כי דבריה בתצהיר לא היו נכונים. כך, בעמ' 67 לפרוטוקול ש' 9-12:

עו"ד אבידן: ... אני אומר לך האם תסכימי איתי שזה לא נכון שאת שלחת פרסומות

רק למי שגילה עניין בחברה שלך?

העדה, גב' בר: יכול להיות שבסוף כנראה זה באמת לא היה נכון.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

הטענה שנטענה בתצהירה של המשיבה 2, כי - "המבקשת נתנה את הסכמתה למשלוח", התבררה אפוא כטענה שבשלב זה נראית ככזו שאינה נכונה. נראה כי במידה הנדרשת לשלב זה, המבקשת הוכיחה כי הודעות הפרסום נשלחו לגורמים שכלל לא פנו קודם לכן אל המשיבות.

18. הטענה אודות "אשת שיווק" שפעלה מטעם המשיבות, ושביצעה ככל הנראה את משלוח ההודעות: לראשונה במסגרת דיון שמיעת הראיות, נזכרה המשיבה 2 לספר כי היא שכרה את שירותיה של מי שביצעה עבורה את פעולות הפרסום. כי מדובר לדבריה במי שהייתה בשעתו חיילת בודדת, שעזבה זה מכבר את הארץ, ושאינן למשיבות את הדרך ליצור עמה קשר.

בעמ' 60 לפרוטוקול, תיארה המשיבה 2 את הדברים. כך, שם, בש' 3-4:

העדה, גב' בר: אני העסקתי פרילנסרית בחורה צעירה בת 20, היא הייתה חיילת בודדה, העסקתי אותה והיא התעסקה בפן של השיווק.

ובהמשך (שם, ש' 19-35):

העדה, גב' בר: ... אני לא יצאתי מהבית מהמיטה שלי מהחדר במשך חודש וכעבור חודש הפרילנסרית חזרה למשפחה שלה, הייתה חיילת בודדה והיא חזרה למשפחה שלה ואין לי איתה קשר היום.

עו"ד אבידן: או עכשיו אנחנו שומעים סיפור חדש שמשום מה אין לו זכר בתצהיר שלך ששכרת פרילנסרית. את יודעת מה? אולי באמת השאלה מקדימה תהיה למה אין לסיפור הזה שאת מספרת לנו עכשיו שהוא קריטי להכרעה של בית המשפט, קריטי, למה אין לו זכר בתצהיר שלך?

...

העדה, גב' בר: אני מסבירה למה אני לא צירפתי את זה לתצהיר. אני, היא בחורה שבאה מחיי מצוקה, אני ידעתי את מצב המצוקה שהיא עוברת בחיים שלה, שאני לא בקשר איתה היום, אני לא חשבת, סיפרתי את זה לעו"ד שלי אבל לא רציתי לעשות להרוס לה את החיים ושהיא תעבור את מה שאני עוברת בשום צורה כי זה פשוט לא רציתי שדבר כזה שיעשה לעוד בן-אדם.

ובהמשך (עמ' 61 לפרוטוקול ש' 3-15):

עו"ד אבידן: כלומר את אומרת לנו שהסתרת מידע מהתצהיר שלך ... הבנתי נכון?

העדה, גב' בר: קודם כל גם המידע לא היה כל כך ברור לי בזמנו,



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

עו"ד אבידן: לא ידעת שאת מעסיקה פריילנסרית?

העדה, גב' בר: העובדה שהעסקתי פריילנסרית ידעתי. כן אני החלטתי לא להכניס את זה לתצהיר בזמנו משיקולים שהבחורה הזאת עברה חיים מאוד מאוד לא פשוטים, היא גם ככה לא הייתה בארץ בזמן כבר שנכתב התצהיר והחלטתי שאני לא אעשה לה את זה.

עו"ד אבידן: בואי תגידי לנו איך קוראים לאותה בחורה בבקשה?

העדה, גב' בר: דנה ואני גם לא רוצה להיכנס אני לא מתכוונת לתת את הפרטים של הבחורה.

אופן משלוח הודעת פרסום על ידי המשיבות או מי שפעל בשירותן, הוא מידע רלוונטי, אותו בחרו המשיבות שלא לחשוף אלא בעת החקירה הנגדית. בפועל הן כאמור בחרו שלא לזמן עדה זו, וחזקה כי ידעו מדוע. טענות המשיבה 2 כי לא רצתה להכביד על עדה זו, אין בהן כמובן די, ובסופו של דבר מדובר בעדה שיכלה אולי לשפוך אור על מה שאירע, והמשיבות בחרו שלא לזמנה להעיד ולמעשה אף לא להציג כל גרסה של ממש בעניינה – עד להזכרתה לראשונה בשלב שמיעת הראיות. נחיצותה של עדה זו מתחזקת, נוכח זה שלמעשה המשיבות בחרו שלא להציג כל תשתית ראייתית ממשית אחרת.

כך או אחרת, האחריות על משלוח הודעות פרסום מטעמן, מוטל על כתפי המשיבות. אין די בטענה שהועלתה בחצי פה, כי המשיבות סמכו על אותה גב' אלמונית כי תפעל כחוק (גב' שאפילו שמה המלא לא נמסר, וכאמור – היא לא הובאה להעיד ושלא נמסר כל מידע של ממש אודות פעולותיה), כדי להסיר את האחריות מהמשיבות – למשלוח הודעות פרסום מטעמן.

19. אי מסירת גרסה של ממש אודות האופן בו הגיעו פרטי המבקשת ושאר חברי הקבוצה לידי המשיבות:

המשיבות בחרו שלא לתת כל מידע של ממש אודות מה שאירע. כך לדוגמה נשאלה והשיבה המשיבה 2 - בעמ' 73 לפרוטוקול ש' 32-33:

עו"ד אבידן: ואיך בדיוק היא שלחה את ההודעות, באמצעות איזו חברת פרסום? פולסים?

העדה, גב' בר: אני לא יודעת.

ובעמ' 74 לפרוטוקול ש' 30-33:



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

עו"ד אבידן: ... אתם שולחים הודעות לאנשים שמעולם לא פנו אליכם כמו שהעידו כל העדים פה. אז אני שואל מאיפה קיבלתם את הטלפונים שלהם?
העדה, גב' בר: אני עונה לך אני לא יודעת מאיפה היא קיבלה או לקחה את הטלפונים, אני לא יודעת.

המשיבות הן שהפיקו רווח כלכלי משליחת הודעות הפרסום, והדעת אינה נותנת כי יוכלו להסיר מעצמן אחריות לכך, בטענות בעלמא המגלגלות אחריות על גורם אלמוני אחר – שאת שירותיו שכרו.

20. הבחירה להותיר באפלה את היקף חברי הקבוצה והיקף ההודעות שנשלחו: המשיבות בחרו שלא לשפוך כל אור אודות השאלה כמה הודעות פרסום נשלחו על ידן. מדובר במידע המצוי בידיהן או שהיו יכולות במאמץ סביר לאתרו. המבקשת הראתה כי הודעות אלה נשלחו חוץ מאלה, לעוד ארבעה אנשים [שלושה עדים שהביאה – ושהעידו באופן ברור ומהימן, וכן צירפה המבקשת (כנספח 8 לתצהיר אריאל רז מאושר) אף תביעה של מר גבריאל חרד לבית משפט לתביעות קטנות, אשר המשיבה 2 אישרה (בעמ' 79 לפרוטוקול) כי נפסק כי היא תשלם לו 500 נה פיצוי בגין הודעת פרסומת ששלחה לו – בנוסח זהה להודעות שנשלחו למבקשת ולשאר העדים].

בשים לב לריק הראייתי שהותירו המשיבות, די בכך כדי להוכיח קיומה של קבוצה. בשולי הדברים אציין כי המשיבה וב"כ הרבו לטעון כי מדובר בעדים שהם חברי עמותת אל-ספאם, הנאבקה במשלוח הודעות ספאם. אכן, העדים אישרו כי הם חברי עמותה זו – והדגישו כי הם רואים חשיבות בפעילות זו, אלא שאין בכך כמובן כדי לשלול את הממצאים שהם הציגו או לשלול את מהימנותם – אותה לא עלה בידי המשיבות לסדוק. יתירה מזו, אציין כי ב"כ המבקשת ציין (עמ' 81-80 לפרוטוקול) כי בעמותת אל-ספאם 10 חברים (הוא ביקש להציג מסמך המלמד על כך, אך ב"כ המשיבה סירב להגשתו) – וכי אם מתוך קבוצה מצומצמת זו מצאה המבקשת כי 30% קיבלו הודעות פרסום מאת המשיבות (כאשר יש לזכור כי ההודעות ככל הנראה נשלחו רק למי שביצע עסקת נדל"ן או שפרסם כי הוא מעוניין למכור נכס נדל"ן) – הרי שעולה החשד כי מדובר בהודעות פרסום שנשלחו בהיקף רחב מאוד.

כך או אחרת, די כאמור בעדים שהביאה המבקשת, כדי לבסס באופן ברור את טענותיה. המשיבות הן שבחרו שלא לשפוך אור אודות מספר ההודעות ששלחו, ובנסיבות אלה – די בראיות שהביאה המבקשת כדי לבסס במידה הנדרשת בשלב זה את טענותיה.

21. סיכום ביניים:



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

עלה בידי המבקשת להראות כי המשיבות שלחו אליה הודעת פרסום מבלי שנתנה את הסכמתה לכך. כן עלה בידיה להראות כי הודעה דומה נשלחה לעוד אנשים נוספים, ולכן יש בכך כדי להצביע על קיומה של קבוצה.

מדובר בהודעות פרסום שכללו מידע אודות פרטים אישיים של המבקשת ושאר חברי הקבוצה (שם, וציון מיקומו של נדל"ן שמכרו) - תוך הצעת שירותים מסחריים, מבלי שנתנה הסכמה בדרך כלשהי למשלוח דבר הפרסום, ולמעשה מבלי שהיה קשר קודם בין הצדדים. יתירה מזו, הודעת הפרסום לא כללה מידע אודות המפרסם ופרטי יצירת קשר עמו.

22. עילת תביעה נגד המשיבה 2: כפי שנקבע באופן ברור בפסיקה, במקרים מהסוג המתברר כאן, ניתן להגיש תביעה לא רק נגד התאגיד (היינו המשיבה 1) אלא אף כנגד בעל המניות ומנהל התאגיד - המשיבה 2.

כך לדוגמה קבעה כבוד השופטת (כתוארה דאז) א' חיות ברע"א 1621/16 MEGA ADVANCED MATHEMATICAL SYSTEM LTD נ' עו"ד עמית זילברג (14.6.16) (להלן: "עניין MEGA"), פס' 12:

כידוע, העובדה שתאגיד מהווה אישיות משפטית הנפרדת מזו של נושאי המשרה המכהנים בו אינה פוטרת את נושאי המשרה מלשאת באחריות לעוללות שביצעו באופן אישי במסגרת תפקידם (ראו: ע"א 2273/02 חברת פסל בע"מ נ' חברת העובדים השיתופית הכללית בא"י בע"מ, פ"ד נח(2) 36, 42 (2003)). במקרה דנן עניין לנו בנושאי משרה שהם בעלי המניות והדירקטורים היחידים בחברות שבשליטתם. די בכך כדי לבסס אפשרות סבירה שייקבע כי הם נושאים באחריות אישית לעוללות המיוחסות לאותן חברות כמי שמעורבים בפועל בביצוען. ... עוד אציין בהקשר זה כי נוכח העובדה שנקבע בסעיף 30א(א) לחוק התקשורת כי במקרה שבו משוגר דבר פרסומת בניגוד לחוק כל "מי שתוכנו של דבר הפרסומת עשוי ... לקדם את מטרתו" יכול להיחשב כ"מפרסם" שלו, יש סיכוי סביר כי יקבע שאין צורך בהרמת מסך על מנת להטיל אחריות על נושא משרה בתאגיד בגין מעורבותו בשיגור לא חוקי של דברי פרסומת שנועדו לקדם את עסקי התאגיד שבו הוא מועסק (לעמדות השונות בסוגיה זו ראו: ת"א (מחוזי) 1586/09 חיות נ' טלרן מסרים מיידים בע"מ, [פורסם בנבון] בפסקה 3(ד) (5.4.2011) (להלן: עניין טלרן); ת"ק (שלום קריות) 23742-11-14 חונדיא נ' אור הקסם בע"מ, [פורסם בנבון] בפסקה 68 (15.6.2015) (להלן: עניין חונדיא); ת"צ (מחוזי חיפה) 10316-02-14 זילברג נ' אור הקסם בע"מ, [פורסם בנבון] בפסקה 12 (22.9.2014) (להלן: עניין אור הקסם); עוד ראו והשוו: עניין זילברג, בפסקה 2).

גם במקרה כאן, המשיבה 2 היא בעלת המניות והמנלת היחידה של המשיבה 1, ולפיכך וכאמור לעיל, יש בכך כדי לבסס אפשרות סבירה כי תקבע אחריותה.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

23. היקף הנזק: המבקשת טענה אודות נזק בלתי ממוני שנגרם לה. בנסיבות דומו, של משלוח הודעות פרסום שלא כדין, הפסיקה אכן הכירה בקיומו של נזק. כך לדוגמה נקבע בעניין MEGA, בפס' 10:

די בכך שהוכח על ידי המשיבים ברמה הנדרשת בשלב זה כי אכן שוגרו אליהם דברי פרסומת בניגוד לחוק כדי לבסס אפשרות סבירה שייקבע כי נגרם להם וליתר חברי הקבוצה נזק שיש לפצות עליו ולדחות את הטענות שמעלים המבקשים בהקשר זה (השוו: רע"א 6938/14 אור הקסם בע"מ נ' זילברג [פורסם בנבו] (16.12.2014) (להלן: עניין זילברג)).

בכל הנוגע להיקף הנזק, הרי שכפי שנקבע בפסיקה, בשלב זה של החלטה בבקשת האישור, אין הכרח לעמוד על היקף הנזק, ועניין זה יוכל להתברר במסגרת הדיון בתיק העיקרי. עניין זה נכון במיוחד נוכח זה שהמשיבות בחרו שלא להציג כל מידע של ממש.

24. עילות התביעה המאושרות:

אני מוצא לאשר את עילות התביעה העיקריות, הניצבות במוקד בקשת האישור: עלה בידי המבקשת להראות, במידה הנדרשת בשלב זה, כי המשיבות פעלו בניגוד להוראות סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת – בעצם שליחת הודעות הפרסומת בלא קבלת כל הסכמה כנדרש, וכן הפרת הוראות סעיף 30א(ה) לחוק התקשורת – בכך שהודעת הפרסומת לא כללה בין השאר את שמו של המפרסם ופרטיו. עילות תביעה אלה, מעוגנות בפרט 12 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, ואני מוצא לאשרן.

מנגד, אני לא מוצא לאשר את עילות התביעה מכוח חוק הגנת הפרטיות. חוק זה אינו נזכר בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, ולפיכך ובשים לב לקיומה של עילת תביעה ברורה אחרת (בהתאם לפרט 12, כנ"ל) – אני מוצא לאשר את עילות התביעה מכוח חוק הגנת הפרטיות [בהקשר זה, ראו: ע"א 4110/18 פלונית נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (7.11.19)].

כמו כן אני מוצא לאשר את עילת התביעה לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, עילה שנטענה ללא ביסוס מספיק. אני סבור כי די בעילות המרכזיות הניצבות בליבת האירוע – הנוגעות להפרת חוק התקשורת, ושאותן אני מוצא כאמור לעיל כי יש לאשר.

25. אני מוצא אפוא כי מתקיימים התנאים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. אני סבור כי ב"כ המבקשת ייצג באופן ראוי את חברי הקבוצה, כי ישנן שאלות של עובדה ומשפט המשותפות לחברי הקבוצה, וכי יש אפשרות סבירה כי אלה יוכרעו לטובת חברי הקבוצה.

26. לקראת סיום, אשוב אל עניין בו ראו המשיבות טיעון מרכזי. אכן, היקף הפעילות של המשיבות – אשר נטען כי היה ממצומצם, עשוי היה להביא למסקנה כי שיקול הדעת השמור לבית המשפט, מצדיק שלא לקבל את בקשת האישור. אלא שדרך ההתנהלות בהן בחרו המשיבות לילך – באופן בו



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

העלו טענות שקשה לקבל, בדרך המגלה טפח ומכסה טפחיים – כך שלא הציגו תמונה מהימנה אודות מה שאירע, לא אפשרה לקבוע כי מדובר במקרה המצדיק עשיית שימוש בשיקול דעת שיפוטי זה, אשר יישומו דורש מצע ראייתי – אותו בחרו המשיבות שלא להציג ולמעשה לטשטש. אין למשיבות להלין בעניין זה אלא על עצמן, אשר הדרך בה בחרו להתנהל חסמה במידה רבה את האפשרות ליישם שיקול דעת שיפוטי מהסוג שביקשו כי ייושם.

27. בנסיבות אלה, כאשר דרך התנהלות המשיבות הובילה לטרח מיותרת, במובן זה שהן בחרו להתחמק מלהודות במשלוח הודעות הפרסום, לטעון טענות שאין בהן כל ממש (כגון בעניין קבלת אישור מאת המשיבה לקבל את הודעות הפרסום) ולהותיר את מסכת האירועים עמומה, אני מוצא כי יש כבר בשלב זה לפסוק הוצאות לטובת ב"כ המבקשת.

לאור האמור, המשיבות יישאו בשכ"ט ב"כ המבקשת, בסך של 20,000 ₪.

סוף דבר

28. אני מאשר את התובענה כייצוגית.

29. בהתאם להוראות [סעיף 14 לחוק תובענות ייצוגיות](#), נקבע:

הקבוצה המיוצגת – כאמור ברישא להחלטה זו: "כל הנמענים שקיבלו דברי פרסומת מאת המשיבות, וזאת מבלי שנתנו לכך הסכמה מפורשת מראש ובכתב ו/או מבלי שצוינו הפרטים הנדרשים לפי סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת". אציין כי בשים לב למועד הקמת המשיבה 1, לא מצאו ככל הנראה הצדדים צורך להתייחס לכך בהגדרת הקבוצה כי חלה מגבלה של פרק זמן של 7 שנים קודם להגשת התובענה, אולם ברור כי כך הוא.

התובעת המייצגת היא המבקשת, צפורה פרייפלד, ובא-כוחה הוא עו"ד אייל אבידן, כמפורט בכותרת הבקשה.

הסעד הוא פיצוי כספי בגין נזק לא ממוני הנגרם לחברי הקבוצה כתוצאה מדברי הפרסומת ששלחו המשיבות.

העילות המאושרות בתובענה, הן עילות של הפרת סעיף 30א(ב) ו-ה) לחוק התקשורת קרי, עילות הנוגעות לאי הסכמה מפורשת לקבל דברי פרסומת, ואי ציון הפרטים הנדרשים על גבי הודעת הפרסומת כפי שנקבע בחוק.

30. הצדדים יפרסמו הודעה בדבר ההחלטה לאשר את התובענה כייצוגית כמתחייב מהוראות סעיף 25

(א) לחוק תובענות ייצוגיות ויכללו בה את המפורט כמתחייב מהוראות הדין.

עותק מההודעה המשותפת לפרסום יועבר לעיוני תוך 20 ימים ותינתן הוראה לעניין דרך הפרסום. המשיבות יישאו בהוצאות הפרסום.





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10324-03-22 פרייפלד נ' הבית להחזרי מס שבח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- ההודעה תכלול גם את האפשרות בהתאם לסעיף 11(א) לחוק תובענות ייצוגיות לפיו כל חבר קבוצה רשאי להודיע לבית המשפט בתוך 45 ימים מיום פרסום ההחלטה זו על רצונו שלא להיכלל בקבוצה.
31. המשיבות ישלמו לב"כ המבקשת את שכר הטרחה שנקבע, וזאת תוך 30 ימים.
32. אני מוצא שוב להמליץ לצדדים כי יבואו שוב בדברים, מתוך ניסיון להביא לסיום המחלוקת על דרך הפשרה, באופן המשקלל כראוי את נסיבות העניין.
33. אם הצדדים לא יגיעו להסכמות כאמור לעיל, יגישו המשיבות כתב הגנה תוך 60 ימים.
34. נקבע לדיון ליום 6.7.25 בשעה 11:30.



ניתנה היום, י"ג אדר תשפ"ה, 13 מרץ 2025, בהעדר הצדדים.


אבי גורמן, שופט